

SPOLUPRÁCE, PODPORA A VEDENÍ DOBROVOLNÍKŮ

PROGRAMY SOCIÁLNÍ INTEGRACE, POBOČKA PRAHA, ČLOVĚK V TÍSNI, O.P.S.

Adriana Černá, Aneta Horká, Dominika Knoblochová, Pavel Marčík

Tento materiál vznikl v rámci projektu Naučme se učit CZ.2.17/3.1.00/36087 financovaného z Operačního programu Praha – Adaptabilita, v rámci kterého jsme měli možnost získat řadu zkušeností v oblasti dobrovolnictví.

Na následujících stranách naleznete tipy, rady a informace o tom, jakým způsobem probíhá spolupráce s dobrovolníky na pražské pobočce Programů sociální integrace organizace Člověk v tísni, o. p. s. (ČvT). Rádi bychom čtenářům poskytli know-how i konkrétní informace, jak probíhá oslovování, výběr, proškolení a přímá práce dobrovolníků.

Autorský kolektiv:

Adriana Černá, Aneta Horká, Dominika Knoblochová, Pavel Marčík

Jazyková korektura: Vanda Vicherková

Grafická úprava: Jan Dotřel

Fotografie: Karolína Křelinová

Nakladatel: Programy sociální integrace, Člověk v tísni, o.p.s.

Místo vydání: Praha

Rok a měsíc vydání: červen 2015

ISBN: 978-80-87456-60-6

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND
PRAHA & EU: INVESTUJEME DO VAŠÍ
BUDOUCNOSTI

I. Poslání a cíle vzdělávacích služeb a role dobrovolníků.....	4
II. Cílová skupina vzdělávacích služeb.....	5
III. Činnost dobrovolníků.....	6
IV. Práce s dobrovolníky.....	7
Oslovení dobrovolníků.....	8
Školení dobrovolníků.....	9
Rozvoj, intervize a supervize dobrovolníků.....	10
Zapojení do aktivit pro děti.....	11
Hodnocení činnosti dobrovolníků.....	12
Ukončení spolupráce.....	13
V. Práce s rodinou.....	14
VI Práce se školou a dalšími vzdělávacími institucemi.....	15
VII. Evaluace vlivu doučování na dítě a jeho rodinou.....	16
VIII. Reflexe dobrovolníků.....	17
IX. Přílohy.....	20

I. POSLÁNÍ A CÍLE VZDĚLÁVACÍCH SLUŽEB A ROLE DOBROVOLNÍKŮ

Dobrovolníci jsou nedílnou součástí vzdělávacích služeb pražské pobočky ČvT. Díky jejich energii a času, který dobrovolné práci věnují, můžeme na pobočce Praha poskytovat vzdělávací služby ve velkém rozsahu. Ve školním roce 2014/15 bylo podpořeno okolo dvou set dětí z celé Prahy.

Posláním vzdělávacích služeb pobočky Praha je pomoci znevýhodněným dětem uspět ve vzdělávacím procesu. Velký důraz klademe na to, aby byly tyto děti vzdělávány v hlavním vzdělávacím proudu. Snažíme se zabránit jejich přeřazování na základní školy praktické nebo na segregované základní školy. Chceme, aby děti získaly kvalitní vzdělání a mohly úspěšně pokračovat ve studiu na střední škole a poté byly úspěšné i v pracovním životě.

Cílem programu je budování pozitivního vztahu dítěte k získávání a osvojování si nových znalostí a zlepšení jeho hodnocení či celkového průměrného prospěchu. Nedílnou součástí je snaha o posílení sociálních a komunikačních dovedností dítěte a o systematizaci domácí přípravy.

V případě dopadu na celou rodinu je naším cílem motivovat rodiče ke vzdělávání dětí, zlepšit tak vztah rodiny ke vzdělání a zvyšovat kompetence všech členů rodiny, např. v oblasti domácí přípravy dítěte do školy nebo v komunikaci rodiny se školou či jinými vzdělávacími institucemi.

Zapojení dobrovolníků do tohoto programu říkáme příznačně Daruj dvě hodiny, i přestože je to mnohdy mnohem více času, který dobrovolníci dobrovolné práci týdně věnují. Ačkoliv je kladen velký důraz na samostatnost dobrovolníků, např. při plánování jednotlivých doučování, přípravě aktivit a materiálů, dobrovolníkům je vždy k dispozici koordinátor programu, zaměstnanec pobočky, který zodpoví jejich případné dotazy, poradí jim a řeší s nimi náročné situace.

II. CÍLOVÁ SKUPINA VZDĚLÁVACÍCH SLUŽEB

Vzdělávací služby jsou určeny dětem s potřebou podpůrných opatření obvykle ve věku od šesti do osmnácti let. Pracujeme s dětmi, které docházejí na základní i střední školy po celé Praze. Nejvíce dětí zapojených do programu dochází do základních škol v Praze 5 nebo v Praze 8, tedy v městských částech, kde se nacházejí kanceláře pražské pobočky.

Níže jsou uvedeny podmínky, které jsou určující při zařazení dítěte do programu individuálního doučování.

Spolupráce se navazuje v případě, že:

- dítě navštěvuje základní nebo střední školu v Praze
- finanční situace rodiny nedovoluje rodičům zajistit komerční doučování
- rodiče nebo zákonní zástupci dítěte mají nejvýše středoškolské vzdělání
- jedná se o dítě s potřebou podpůrných opatření
- dítě splňuje minimálně dvě z těchto kritérií znevýhodnění:
 - absence ohrožující prospěch dítěte – neomluvené absence, opakované krátkodobé (zejména páteční a pondělní) absence, neúčast na odpoledním vyučování
 - potíže s porozuměním textu, velmi špatný písemný projev (nejde o vzhled písma)
 - výchovné problémy – snížená známka z chování, dohled kurátorů OSPOD
 - horší rodinné a sociální zázemí – špatná domácí příprava, rodiče nekomunikují se školou, nepravidelná účast rodičů na třídních schůzkách bez domluvené náhrady, absence pomůcek
 - výrazné prospěchové potíže
 - dítě se specifickými poruchami učení
 - dítě z rodiny s nízkým sociálním statutem
 - dítě z rodiny s nízkými příjmy
 - dítě z neúplné rodiny
 - dítě z vícečetné rodiny
 - dítě z málo podnětného rodinného prostředí
 - dítě z rodiny ohrožené sociálně patologickými jevy
 - etnická menšina
 - náboženská menšina

Navázání spolupráce nedovoluje, pokud:

- má dítě na druhém stupni ZŠ nebo na SŠ lepší známky než trojky
- dítě navštěvuje ZŠ praktickou nebo segregovanou ZŠ, případně segregovanou třídu v ZŠ

Spolupráce s rodinou se obvykle rozvazuje, pokud:

- rodina nedodrží podmínky spolupráce (viz příloha 5)
- dítě má ve škole velké absence a jejich množství se v průběhu spolupráce nesnižuje
- došlo k výraznému zlepšení situace rodiny
- rodina nemá nadále zájem o doučování

III. ČINNOST DOBROVOLNÍKŮ

V rámci vzdělávacích služeb pobočky Praha se dobrovolníci mohou zapojit do individuálního nebo do skupinového doučování.

A) Individuální doučování – Dobrovolníci docházejí jednou týdně přímo do rodiny, kde se dvě hodiny věnují dítěti a pomáhají mu s přípravou do školy. Zároveň se snaží ve spolupráci s koordinátorem pomoci rodině zkvalitnit domácí přípravu a organizaci studia dítěte. Pokud domácí prostředí dítěte neumožňuje, aby doučování probíhalo přímo tam, odehrává se v ojedinělých případech na neutrálním místě, např. v městské knihovně.

B) Skupinové doučování – Dobrovolníci docházejí zpravidla jednou až dvakrát týdně na doučovací kroužek do spolupracující školy, kde se hodinu věnují znevýhodněným dětem. Pomáhají jim s přípravou do školy, rozvíjejí jejich kompetence a dovednosti, spolupracují také se školou a nepřímo s rodiči dítěte na zlepšení jeho vzdělávání.

Dokumenty, které dobrovolník podepisuje

Dobrovolník uzavírá s organizací *smlouvu o výkonu dobrovolnické služby* (viz příloha 3) a také podepisuje *dohodu o mlčenlivosti* (viz příloha 4). Na základě smlouvy o výkonu dobrovolnické služby také vydáváme potvrzení o výkonu dobrovolnické služby nebo vykonané praxi.

Dohoda o mlčenlivosti zavazuje dobrovolníka k tomu, že nebude mluvit o citlivých údajích a skutečnostech týkajících se jeho práce v rodině. Do dohody o mlčenlivosti je také včleněn etický kodex dobrovolníka a čestné prohlášení o trestní bezúhonnosti dobrovolníka. Oba dokumenty dobrovolník obvykle podepisuje s koordinátorem programu před zahájením spolupráce.

IV. PRÁCE S DOBROVOLNÍKY

Vzhledem k tomu, že dobrovolníci svou činnost vykonávají bez nároku na mzdu a vyžadujeme od nich velkou míru samostatnosti, je jejich přijímání, školení, podpora a koordinace důležitou částí práce koordinátorů. V průběhu školního roku dobrovolníkům nabízíme bezplatné nástroje pro rozvoj jejich činnosti a osobnosti, které mohou uplatnit i v budoucím životě. Dobrovolníci tak mají možnost účasti na pravidelných supervizích, intervizích, vzděláváních a neformálních akcích. Vzdělávací, rozvojové aktivity považujeme za nedílnou součást dobrovolnické práce na pražské pobočce.

V rámci projektu Naučme se učit jsme měli dostatek finančních prostředků na zajištění zajímavých rozvojových školení, seminářů a supervizí. Řadu seminářů a setkání však lze realizovat i nízkonákladově s využitím vlastní sítě kontaktů. Přesto doporučujeme počítat s určitými náklady spojenými s rozvojovými aktivitami pro dobrovolníky v rozpočtech případných projektů. Vyplatí se to.

Společná setkání, tedy možnost sdílení mezi jednotlivými dobrovolníky, jsou nesmírně důležitá pro budování týmového ducha, poskytují totiž pocit sounáležitosti se skupinou, v rámci které vykonávají dobrovolnickou činnost. Dobrovolníci, kteří se cítí být součástí týmu, tak nejsou jen samostatné jednotky, mají výrazně větší zájem o dlouhodobou spolupráci a v doučování chtějí pokračovat. Tato setkání jsou také velice dobrou prevencí syndromu vyhoření, který v pomáhajících profesích čas od času přichází.

Doporučujeme nepodcenit společná setkávání dobrovolníků a věnovat jim dostatek pozornosti, protože přinesou dobrý pocit vám, dobrovolníkům a ve svém důsledku i podporovaným rodinám.

Níže v textu vám přiblížíme „život dobrovolníka“ v průběhu školního roku, tedy od začátku spolupráce až po její případné ukončení. Popíšeme, jaké aktivity a možnosti zapojení jsou dobrovolníkům na pobočce Praha poskytovány a jaké momenty vedly k ukončení spolupráce s některými dobrovolníky.

Oslovování dobrovolníků

Zájemci o dobrovolnictví se dozvídají o náboru nových dobrovolníků do programu na webových stránkách Člověk v tísni, o. p. s., v sekci Volná místa, na webu Práce.cz a Jobs.cz v sekci Dobrovolnictví, případně na facebookových stránkách Daruj2hodiny a Člověk v tísni – pobočka Praha. Dalším způsobem, jak se mohou zájemci o dobrovolnictví dozvědět o poptávce doučování, jsou letáky, které umísťujeme v tištěné či elektronické podobě na informační nástěnky středních a vysokých škol v Praze. Často se také dobrovolníky stávají lidé, kteří se o dobrovolném doučování dozvěděli od svých přátel, známých nebo příbuzných, již sami dobrovolně doučují či doučovali.

Zapojení dobrovolníků do činnosti se zakládá na úvodní schůzce, které se účastní jeden či dva koordinátoři a jeden zájemce o dobrovolnictví, s nímž se hovoří o jeho motivaci, časových možnostech, očekáváních, zkušenostech s danou oblastí, s cílovou skupinou a o pracovních zkušenostech obecně (otázky viz příloha 1). Pro dobrovolnickou práci považujeme za důležité především spolehlivost, zájem o dlouhodobou spolupráci, zralou motivaci, kladný vztah k dětem, adekvátní výši dosaženého vzdělání, základní sociální dovednosti a časovou flexibilitu. Pokud má zájemce o dobrovolnictví vhodné předpoklady pro danou činnost, je pozván na skupinovou informační schůzku pro zájemce o dobrovolnictví.

Informační schůzka pro zájemce o dobrovolnictví je zpravidla skupinová (2–8 osob). Na této schůzce se zájemci dozvídají formou prezentace základní informace o fungování dobrovolnického programu, tedy o jeho pravidlech, podmínkách spolupráce, povinnostech a právech zúčastněných subjektů. Na základě této schůzky se pak rozhodují, jestli do programu vstoupí. Zařadit se mezi zájemce o dobrovolnictví mohou vyplněním dotazníku (viz příloha 2), kde kromě svých kontaktních a dalších údajů také určují své preference, koho (věk) a co (předmět) by rádi či neradi doučovali. Naší snahou je co nejlépe propojit dobrovolnickovy preference s potřebami dítěte, tak aby spolupráce byla co nejefektivnější a vyhovovala oběma zúčastněným. V případě skupinového doučování je možnost výběru omezená, neboť místo doučování je dané tím, kde se nacházejí spolupracující školy, a dobrovolník si také nemůže určit čas doučování, protože ten je již stanoven a není možné ho změnit.

Školení dobrovolníků

Dobrovolník je povinen absolvovat školení pro nové dobrovolníky, jehož obsah je zaměřen především na teoretická východiska činnosti, na metody vyučování a kariérního poradenství. Toto školení zpravidla zajišťují koordinátoři programu, případně další zaměstnanci pobočky Praha. Školení probíhají dvakrát za školní rok a jedním z jejich cílů je poskytnout dobrovolníkům možnost setkat se s ostatními doučujícími a vyjasnit si některé otázky a dilemata, která řeší při vstupu do vzdělávacích služeb.

Další formy bezplatného vzdělávání, které jsou dobrovolníkům nabízeny, jsou již nepovinné a většinou je vedou externí lektori. Probíhají obvykle ve večerních hodinách v prostorách našich kanceláří. Některá školení jsou akreditovaná a účastníci po jejich absolvování získají potvrzení, certifikát. Tato návazná vzdělávání mají formu setkání s odborníky z různých oborů. Zváni jsou odborníci z řad psychologů, pedagogů, speciálních pedagogů, kteří mohou dobrovolníkům pomoci při řešení obtíží v doučování a také jim dát konkrétní rady při řešení možných problémů. Snažili jsme se vybírat především kurzy zaměřené na alternativní vzdělávací metody a vzdělávací programy.

Ve školním roce 2014/15 jsme nabízeli dobrovolníkům účast na těchto seminářích, inspiraci můžete nalézt i na uvedených webových stránkách:

- Hejného metoda výuky matematiky, www.h-mat.cz
- Vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem, www.meta-ops.cz
- Výchovné a vzdělávací strategie podle vzdělávacího programu Začít spolu, www.sbscr.cz
- Kurz první pomoci zážitkovou pedagogikou, www.zdrsem.cz
- Čtením a psaním ke kritickému myšlení, www.kritickemysleni.cz
- Hodnocení učebního pokroku v doučování, www.odyssea.cz

Ze strany dobrovolníků jsme zaznamenali velice kladné reakce na tato školení. Největší zájem byl o akreditované kurzy. Výběr školení jsme odvozovali od témat, se kterými se dobrovolníci v rodinách potýkají, za velice přínosné jsme ale považovali i zařazení kurzu první pomoci. Nabídku účasti na tomto kurzu považujeme za vyjádření díku za velice dobře odvedenou práci dlouholetým dobrovolníkům, kteří v tomto roce doučovali v rámci projektu Naučme se učit.

Rozvoj, intervize, supervize dobrovolníků

Dále dobrovolníkům v průběhu školního roku nabízíme účast na skupinových i individuálních supervizích a intervizích.

Smyslem skupinové supervize je společné sdílení zkušeností dobrovolníků z doučování v bezpečném prostředí za doprovodu externího psychologa. V případech, kdy je situace v doučování závažnější, nabízíme dobrovolníkovi také možnost individuální supervize s externím psychologem. Supervize jsou významnou prevencí syndromu vyhoření dobrovolníků, kteří mnohdy působí v náročném prostředí a setkávají se s nepříjemnými situacemi. Dobrovolníky k pravidelné účasti na skupinových supervizích motivují koordinátoři programu. V ideálním případě by se měl dobrovolník zúčastnit skupinové supervize jednou za školní pololetí.

Skupinová intervize probíhá zpravidla v rámci skupinového doučování, jedná se o setkání koordinátorů a dobrovolníků, kteří společně doučují na skupinovém doučování. Na tomto setkání, podobně jako na skupinové supervizi, zúčastnění sdílejí problémy a obtíže a společně pak hledají řešení ve spolupráci s koordinátorem programu. Pravidelná realizace skupinových intervizí se nám velice osvědčila. I tato setkání podporují týmového ducha, rozvoj spolupráce a samostatnosti dobrovolníků.

Individuální intervize je konzultací koordinátora s dobrovolníkem, odehrává se průběžně po celý školní rok, může se jednat o osobní setkání, konzultace po e-mailu či po telefonu. Záleží na tom, na jaké formě komunikace se koordinátor s dobrovolníkem domluví.

Dále dobrovolníkům poskytujeme možnost účasti na neformálních aktivitách. Cílem těchto aktivit je dát dobrovolníkům a koordinátorům příležitost setkat se i v jiném než pracovním prostředí. Proto nabízíme víkendové výjezdy na jinou z poboček Člověka v tísní, zveme dobrovolníky na akce pořádané organizací (např. festival Jeden svět), organizujeme oslavu konce školního roku, kde dobrovolníci mají možnost setkat se s vedením Člověka v tísní, nebo se společně scházíme na různých kulturních akcích. Níže v textu (viz kapitola Reflexe dobrovolníků) uvádíme krátkou reflexi dobrovolnice skupinového doučování z výjezdu na pobočku Jáchymov.

Dobrovolníci mohou využívat knihy, didaktické pomůcky, materiály a vzdělávací hry, které jsou součástí knihovny pobočky Praha.

Zapojení do aktivit pro děti

Z hlediska vzdělávací dráhy každého člověka hraje velmi významnou roli nejen to, jakou školu navštěvuje a jakou podporu pro studium má v rodině, ale také to, jak tráví volný čas. Znevýhodněné děti nemají zpravidla příliš široký výběr volnočasových aktivit. Kroužky, které nabízejí školní instituce, jsou částečně zpoplatněné, což je pro rodiny s nízkými příjmy ekonomicky nepřijatelné. Mnohdy také u rodiny hraje roli nedůvěra v instituce (např. domy dětí a mládeže, základní umělecké školy), které různé volnočasové aktivity zprostředkovávají. Podobně jako u vzdělávání i v této oblasti rodičům dětí často scházejí pozitivní vzory a dostatek vlastních zkušeností. Ve spolupráci s dobrovolníky se tedy snažíme rodině nabízet vhodné a dostupné volnočasové aktivity pro jejich děti. Ve školním roce 2014/15 mělo např. několik dětí zapojených do individuálního doučování možnost bezplatně navštěvovat odpolední kurz plavání. Dobrovolníci, kteří se věnují individuálnímu doučování, mohou využít i dalších možností aktivit s dětmi, např. nepravidelných víkendových či všednodenních akcí v Praze i mimo ni, které organizují koordinátoři. Několik dobrovolníků šlo s dětmi v průběhu školního roku do zoo, do kina nebo do divadla. Při těchto volnočasových aktivitách je vždy nutný písemný souhlas zákonného zástupce.

To, že takové akce mohou být pro děti inspirativní, dokládá např. následující kazuistika:

Dobrovolnice Lucie začala doučovat Marii, když byla v deváté třídě. Marie hledala vhodnou střední školu. Lucie sama vystudovala vysokou školu ve Francii a dnes pracuje pro francouzskou kosmetickou firmu. Marie a Lucka spolu navázaly velmi hezký vztah, který se přenesl i mimo doučování, a to tak, že Marie, která byla do té doby velmi bojácná, nikam příliš nechodila apod., byla s Luckou ve fitcentru, byly spolu několikrát v cukrárně a podnikaly spolu i další akce, vždy samozřejmě se souhlasem Mariiny mámy. Toto přátelství, které vydrželo po jeden školní rok, neboť na jeho konci dostala Lucka práci ve Vídni, přineslo do Mariina života mnohé změny a mimo jiné ji inspirace Luckou dovedla k rozhodnutí přihlásit se na SOŠ pro administrativu EU, kde dnes úspěšně studuje.

Hodnocení činnosti dobrovolníků

Dobrovolnická činnost je hodnocena trojstranně – ze strany klienta, organizace a dobrovolníka samotného.

Klient hodnotí činnost dobrovolníka slovně při individuálních konzultacích s koordinátorem. V případě, že rodina není s prací dobrovolníka spokojena a její důvody jsou objektivní (např. časté odvolávání doučování ze strany dobrovolníka), je možné domluvit se s koordinátorem na změně dobrovolníka.

Za organizaci hodnotí činnost dobrovolníka jeho koordinátor následky, individuálními konzultacemi s dobrovolníkem a četbou dobrovolnických zápisů o průběhu doučování do databázového systému ARUM. Následky koordinátora na doučování by měly v ideálním případě probíhat především v prvních měsících po navázání spolupráce, avšak pokud je to dle uvážení koordinátora nutné, je možné tyto následky opakovat v průběhu celého školního roku. Následky jsou možností, jak poskytnout dobrovolníkovi zpětnou vazbu, ale slouží i k nasměrování dobrovolníka, např. formou rad a tipů, jak doučovat efektivně a jaké materiály využívat.

V závažnějších případech se může klientská kauza stát tématem kazuistické porady zaměstnanců pobočky, které se může účastnit i samotný dobrovolník, příp. konzultace koordinátora s nadřízeným či kolegy.

Dobrovolník hodnotí svoji činnost při individuálních konzultacích a také v zápisu do databáze.

Dobrovolník dostává zpětnou vazbu i v evaluačním dotazníku, který vyplňuje učitel doučovaného dítěte (viz příloha 6). Učitel v něm může dobrovolníkovi napsat vzkaz, který je prostřednictvím koordinátora doručen dobrovolníkovi, a také má možnost uvést, na co je potřeba zaměřit se v doučování, případně jestli u dítěte vidí nějaké pokroky a zlepšení.

Ukončení spolupráce

Spolupráce může být ukončena každou ze zúčastněných stran. Ze strany klienta v případě nespokojenosti s dobrovolníkem, kdy je opakovaně prověřováno, zdali jsou důvody pro nespokojenost se spoluprací objektivní. Pokud se jedná o důvody, které objektivní dle úsudku koordinátora nejsou, dochází zpravidla k dohodě a k pokračování spolupráce. Pokud klient i v tomto případě odmítne dobrovolníka z neobjektivních důvodů, zpravidla spolupráci s klientem na půl roku přeručíme. V případě, že se jedná o důvody objektivní, ovšem u jiného klienta by se nevyskytovaly (např. pozdní příchody dobrovolníka do rodiny zapříčiněné velkou vzdáleností od místa pracoviště), může dobrovolník přejít k jinému klientovi. V případě, že jsou důvody objektivní a jsou neslučitelné s kvalitní činností dobrovolníka i s jiným klientem, je spolupráce s dobrovolníkem ukončena.

Organizace ukončuje s dobrovolníkem spolupráci, když dochází k porušení smluvních podmínek, tedy pokud dobrovolník neplní povinnosti a etický kodex, k nimž se zavázal, nebo zásadním způsobem překračuje hranice, které jsou pro službu závazné (např. přebírá kompetence příslušející zákonnému zástupci dítěte). Spolupráce se ukončuje osobní schůzkou s koordinátorem a vedoucím služby, příp. ředitelem pobočky, kdy jsou dobrovolníkovi sděleny důvody, proč se spolupráce ukončuje. Dobrovolník má samozřejmě prostor se k nim vyjádřit a je mu případně i po ukončení spolupráce nabídnuta možnost individuální supervize.

Příklady takového ukončení spolupráce uvádíme v kazuistikách níže:

Dobrovolnice Lenka začala doučovat klientku, která navštěvovala sedmou třídu ZŠ a která pocházela z rodiny s výraznými sociálními problémy. Během několika týdnů doučování začala Lenka klientské rodině půjčovat peníze, přebírala odpovědnost za matku, zvala klientku na víkend k sobě domů a nabízela jí možnost budoucího bydlení u sebe doma při případném středoškolském studiu. Během konzultací s koordinátorem se dobrovolnice kvůli klientčině situaci psychicky hrotila. Přes opakované upozorňování dobrovolnice na překračování etického kodexu a vědomé porušování pravidel, nabídku individuální supervize atd. se situace nezměnila, což nutně vedlo k rozvázání spolupráce s dobrovolnicí. Spolupráce s rodinou se nezodpovědným chováním dobrovolnice velmi negativně narušila, neboť klientka se k dobrovolnici tak připoutala, že odmítala jiné dobrovolníky i další nabídky služeb, což v důsledku vedlo k ukončení spolupráce s rodinou.

Dobrovolnice Alena doučovala Milana, který měl velké problémy se zvládnutím českého jazyka i matematiky. Dobrovolnice věnovala přípravě na doučování, které ji dle jejích slov naplňovalo, mnoho času a během několika měsíců spolupráce došlo u Milana k velkému zlepšení ve škole. Avšak po nějaké době se do spolupráce začala promítat psychická nestabilita dobrovolnice, která se vystupňovala do té míry, že došlo ke krizové intervenci ze strany koordinátorky právě při probíhajícím doučování. Dobrovolnice se na Milana začala nezdravě fixovat, v rodině začala mluvit i do záležitostí, kam její kompetence neměla zasahovat, na druhou stranu se začala svěřovat i s ryze osobními problémy, a včleňovala se tak do domácnosti jako další zatěžující prvek, nikoliv jako osoba pomáhající.

Dobrovolník ukončuje spolupráci oznámením koordinátorovi a klientovi, které by mělo předcházet minimálně jeden měsíc před faktickým ukončením spolupráce. Vždy jsou zjišťovány důvody ukončení spolupráce, ovšem dobrovolník není povinen je sdělovat (zpravidla se jedná o změnu časových možností, změnu bydliště apod., kdy již dobrovolník není schopen činnost pravidelně vykonávat).

V. PRÁCE S RODINOU

Zásadní roli ve vzdělávací dráze každého dítěte hrají jeho rodiče (případně jiné osoby, např. prarodiče, se kterými dítě vyrůstá ve společné domácnosti), proto je aktivní spolupráce s nimi nedílnou a bezpodmínečnou součástí vzdělávacích služeb. Vzhledem k nastavení českého vzdělávacího systému, který poměrně výrazně akcentuje domácí přípravu, a klade tedy poměrně vysoké požadavky na domácí prostředí, je hlavní podmínkou úspěšnosti programu kvalitní nastavení spolupráce, která spočívá především v aktivní spoluúčasti rodičů na domácí přípravě dítěte.

Spolupráce dobrovolníka s rodinou může být sjednána až po osobní schůzce a návštěvě koordinátora v domácnosti. Nejdříve rodiče dítěte osobně nebo telefonicky kontaktují organizaci. Zpravidla se o možnosti doučování dozvídají z jednoho ze tří zdrojů. Nejčastějším zdrojem jsou příbuzní či známí, kteří o možnosti doučování a další podpoře vědí a doporučí ji potenciálním klientům. Dalším informačním kanálem jsou učitelé, výchovní poradci či jiní pedagogičtí pracovníci ve škole, kterou dítě navštěvuje. Třetím informačním kanálem, kde se rodiče mohou dozvědět o možnosti doučování, jsou odbory sociálně právní ochrany dětí, kde někteří z pracovníků znají nabídku služeb pobočky.

První konzultace s rodiči dítěte slouží především ke zjištění, jestli dítě spadá do cílové skupiny vzdělávacích služeb. Zároveň mají rodiče možnost dostat odpovědi na otázky, které se týkají pravidel a možností vzdělávacích služeb, a vyjasnit si nejasnosti. První konzultace se zpravidla koná v domácnosti dítěte, tak aby koordinátor mohl alespoň vnějškově posoudit prostředí, ve kterém dítě vyrůstá a ve kterém by případně probíhalo doučování. Koordinátor předává informace rodičům a zjišťuje údaje o jejich vzdělání, ekonomické situaci, počtu členů domácnosti, školním prospěchu dítěte, školním zařízení, jež dítě navštěvuje, atd.

Pokud je po první konzultaci sjednána spolupráce, jsou s rodinou objasněny a podepsány *podmínky spolupráce* (viz příloha 5), koordinátor se s rodinou domluví na tom, kam by doučování mělo v ideálním případě směřovat, případně se stanoví individuální plán, ve kterém jsou jasně popsány role a úkoly jednotlivých aktérů (rodiče, dítěte, dobrovolníka a koordinátora).

Pokud rodina individuální plán a stanovené cíle dlouhodobě neplní, např. se nedostatečně účastní na domácí přípravě dítěte, program nemůže být dlouhodobě úspěšný, neboť nemůže v plné míře saturovat činnost rodičů a jejich roli ve vzdělávacím procesu dítěte v ČR. Tato skutečnost navíc představuje neplnění podmínek spolupráce, a proto jsme v takovém případě nuceni spolupráci ukončit.

Uvádíme jeden z případů ukončení spolupráce z tohoto důvodu v kazuistice:

Rodina Lukešova nás oslovila s tím, že jejich syn Tomáš navštěvuje sedmou třídu a rádi by zapracovali na zlepšení jeho známek kvůli přijetí na střední školu, kdy se započítávají známky z osmé a poloviny deváté třídy. Rodina splnila kritéria pro přijetí do programu, a tedy od Tomášovy osmé třídy u něj započalo doučování matematiky a němčiny, ze kterých v sedmé třídě téměř propadl. Rodině bylo vysvětleno, že je bezpodmínečně nutné, aby se na Tomášově přípravě do školy podíleli i její další členové, jinak se Tomáš nemůže jen na základě doučování od dobrovolnice zlepšit. Tomáš ke vzdělávání příliš motivován nebyl, občas dokonce na doučování nepřišel – říkal, že na to zapomněl; úkoly měl splněné jen někdy a párkrát se stalo, že při doučování usínal, neboť dle svých slov šel večer pozdě spát a teď je unavený. Spolupráce byla po opakované intervenci koordinátora i dobrovolnice ukončena kvůli neochotě Tomáše a jeho rodiny zlepšit přístup k domácí přípravě.

VI. PRÁCE SE ŠKOLOU A DALŠÍMI VZDĚLÁVACÍMI INSTITUCEMI

Při spolupráci se školami a dalšími institucemi je rozhodujícím hlediskem tzv. nejlepší zájem dítěte. Spolupracujeme tedy s třídními učiteli, učiteli, speciálními pedagogy a dalšími pedagogickými pracovníky, a to formou konzultací, vzájemného informování (vždy se souhlasem zákonných zástupců dítěte) a hledání nejvhodnějších řešení pro dítě.

Sdílení a komunikaci s učiteli považujeme za jeden ze základních kamenů úspěšné spolupráce s rodinou ve vzdělávacích službách. V této komunikaci koordinátor a dobrovolníci působí zpočátku jako facilitátoři, kteří se snaží hledat společné cesty a překonávat obavy rodiny z institucí, přičemž ideálním řešením je, když se za čas podaří komunikaci zcela nechat na rodičích a škole.

Paní Zábranská vychovává syny Jakuba a Petra. U Petra bylo před několika týdny sjednáno doučování. Jeho maminka opakovaně zmiňovala, že některým postupům školy nerozumí a že Petr dostává špatné známky za nic. Po dohodě s paní Zábranskou se koordinátor a dobrovolnice doučující Petra sešli s jeho třídní učitelkou. Vyjasnila se mnohá nedorozumění z obou stran a došlo ke zlepšení situace ve škole jak pro Petra, tak pro třídní učitelku, ale v neposlední řadě bylo výsledkem také porozumění a zlepšení důvěry ke škole ze strany paní Zábranské.

VII. EVALUACE VLIVU DOUČOVÁNÍ NA DÍTĚ A JEHO RODINU

Evaluace se zaměřuje na zjišťování informací od zapojených dětí, jejich rodičů i učitelů. Evaluace probíhá v pololetí a na konci školního roku. Koordinátoři získávají od doučovaných dětí kopii vysvědčení a s učiteli vyplňují evaluační dotazník. Na základě získaných údajů se vyhodnocuje vliv doučování na prospěch dítěte a sledují se další „měkké“ ukazatele vztahu ke vzdělávání (viz příloha č. 6).

Hlavní sledovaná kritéria jsou:

- / zlepšení známek z doučovaných předmětů a celkového školního prospěchu
- / plnění domácí přípravy
- / změna v počtu zameškaných hodin – omluvených i neomluvených
- / komunikace zákonných zástupců se školou

Dlouhodobé sledování a vyhodnocování výsledků dětí zapojených do individuálního doučování je poměrně pozitivní, přibližně 38 % dětí zapojených v doučování alespoň dva školní roky se ve svých školních výsledcích z doučovaných předmětů zlepšilo, přibližně 38 % dětí zůstalo v doučovaných předmětech na stejném bodě a přibližně 24 % dětí se zhoršilo. Toto zhoršení však není nikterak výrazné, navíc souvisí s přirozeným zvyšováním obtížnosti probírané látky ve vyšších ročnících.

VIII. REFLEXE DOBROVOLNÍKŮ

V následujících odstavcích nabízíme reflexi našich dobrovolnic, které ve školním roce 2014/15 působily v projektu Naučme se učit a doučovaly v rámci individuálního nebo skupinového doučování. Jako poslední naleznete krátký článek o možnostech zapojení zahraničních studentů a dobrovolníků ve vzdělávacích službách pobočky Praha.

Naše společnost je posedlá sama sebou, dobrovolnictví je cestou ke změně: dlouholetá dobrovolnice Veronika vypráví o své doučovací kariéře – proč začala doučovat, kam se společně s doučovanou slečnou posunuly a co jí doučování přináší.

Když jsem v roce 2012 byla na studijní stáži v Ciudad de México, překvapilo mě, jakým způsobem střední třída jedné ze zemí s nejvyšší sociální nerovností přistupuje k dobrovolnické činnosti. Kdokoliv, kdo chce získat vysokoškolský titul ve Federálním distriktu – jednom ze států Mexika, který se více méně překrývá s hlavním městem – musí povinně absolvovat minimálně 180 hodin dobrovolnické práce v průběhu jednoho semestru. Jedna z nejdražších soukromých mexických vysokých škol, ITESM, na které jsem semestr studovala, své studenty připravuje na to, že žádnou firmu na světě nebude zajímat, že absolvovali s červeným diplomem, pokud v jejich CV neuvidí také zájem o činnost, která nesouvisí jen s jejich vzděláním. Mnoho kurzů je dokonce postaveno tak, aby závěrečné práce a projekty měly souvislost s touto formou civilní činnosti.

A jaký byl můj údiv, když kamarádka z Argentiny tenhle způsob zapojení co největšího počtu lidí do občanské společnosti kritizovala. Podle ní je totiž špatnou vizitkou Mexika, když stát studenty do dobrovolnické činnosti prakticky nutí. Z Buenos Aires je zvyklá, že k dobrým mravům patří pomáhat, a to sám od sebe! Sama většinu svého volného času tráví s dětmi z ulice a připravuje s nimi hudebně-divadelní představení tradičního průvodu připomínajícího karneval.

Vrátila jsem se do Prahy s tím, že naše společnost posedlá sebou samými potřebuje změnu a že začnu sama u sebe. Proto jsem se přihlásila do programu Daruj 2 hodiny. Třetím rokem docházím doučovat patnáctiletou Viktorii do romské rodiny, kterou bych přála potkat každému, kdo má xenofobní představy. U Viky doma je vždycky příkladně uklizeno, z rodinných financí se šetří na lepší školní pomůcky a postupnou rekonstrukci bytu a rodičům záleží na tom, aby jejich dcery měly lepší vzdělání než oni sami. I navzdory tomu, že oba dokončili jen základní školu, mají stálé zaměstnání, kterého si váží.

I tak se ale Viktorka na ZŠ setkávala s předsudky. S trochou pomoci se jí ale nakonec podařilo úspěšně zvládnout i nenáviděnou matematiku, fyziku a teď navštěvuje odborné učiliště. Obor si vybrala dobře – její mistrová ji chválí, škola Viky využívá i pro mimoškolní prezentace a ona teď konečně zažívá, jaké je to mít ve škole úspěch. Doučování už ani příliš nepotřebuje. I úkoly, které jsme dřív dělaly společně, teď zvládá sama a na jedničku.

Největší přínos doučování teď vidím v tom, že povídání si s Viky mi rozšiřuje obzory a občas vykuknu ze své společenské bublinky. Já vidím, s jakými problémy se setkávají lidé, kteří si nedělají doktorát jako většina mých přátel, a doufám, že já jsem zase pro Viktorii inspirací k tomu, aby na sobě i nadále pracovala.

V dubnu jsem se pak díky Člověku v tísní naučila, jak v případě nouze pomoci i jinak než dobrovolnickou činností. ČvT mě pozval na kurz první pomoci organizovaný společností ZDrSEM. Seminář účastníkům poskytl teoretický základ, jak správně a bezpečně pomáhat zraněným a nemocným, především nás ale simulacemi reálných situací připravoval na to, jak jednat, kdybychom byli svědky např. autonehody, nebo jak rozpoznat mrtvici.

Nejenže jsem tak strávila nesmírně zábavný, poučný a akční prodloužený víkend, poznala zajímavé lidi, ale chodím po ulicích opatrněji, více si všímám toho, co se okolo mě děje, kde jsem, a v kabelce mi nechybí plastový obal z kindervajíčka s párem gumových rukavic a sáčkem cukru – výbava každého absolventa kurzu první pomoci...

Autor: Veronika Šmausová, dobrovolnice

S pražskou pobočkou v současné době spolupracuje zhruba stovka dobrovolníků zapojených do programů podpory vzdělávání. Jedná se o rozmanitou skupinu lidí, které spojuje odhodlání pomáhat potřebným a vůle této práci obětovat minimálně dvě hodiny týdně. Dobrovolníci pro nás pracují bez nároku na odměnu, proto se snažíme kromě školení a supervizních setkání pořádat různé společné akce, kde máme šanci lépe se poznat, sdílet své zážitky a zkušenosti.

Přečtěte si krátkou zprávu z víkendového výjezdu do západních Čech spojeného s návštěvou jáchymovské pobočky Člověka v tísní, kterou napsala naše dobrovolnice Lucie Honsová.

Děkujeme také Alexandře Farkalínové, naší jáchymovské kolegyni, která byla ochotná se nám věnovat v neděli a představit nám služby pobočky a specifika regionu.

Za dobrou práci je potřeba odměna, a tak jsme vyrazili na víkend do Jáchymova, dobrovolně, dobrovolníci na výlet. Vyjeli jsme v sobotu ráno, cesta byla dlouhá, ale nám utekla, těm, kteří seděli, ještě o něco lépe. V muzeu v Jáchymově na nás už čekala paní, která nás zavedla na faru s velkým psím hlídačem a ubytovala nás. Pak jsme šli na oběd, abychom se posilnili na túru na Klínovec a Boží Dar a ještě stihli večer bazén a saunu. Jáchymov je hezké podhorské lázeňské městečko, které má dnes asi tři tisíce obyvatel, ale také slavnou hornickou minulost, kdy se zde těžilo stříbro a uran a bylo tehdy jedním z největších měst u nás. Pestrobarevné domy jsou rozesety ve strmém kopci, velká část z nich je prázdná. Je zde také památka na vězeňské tábory z období 1949–1953, kam jsme se podívali v neděli. V místě našeho ubytování funguje hezky vybavené nízkoprahové centrum pro zdejší mladé lidi. Saša nám vyprávěla, jaké to bylo centrum zařizovat a otevřít, a také o jejím zklamání, když dětí přijde málo. Cestou domů ještě zastávka v Karlových Varech na lázeňskou oplatku a kávu, cíl naší naučné stezky. A pak už autobusem do Prahy. Děkujeme za nápad vzít nás s sebou.

Autor: Lucie Honsová, dobrovolnice skupinového doučování

O našich skupinových doučovacích kroužcích jste již četli např. [ZDE](#) nebo [ZDE](#). Často nás prosí lidé z českých i zahraničních institucí, zda by se mohli přijít podívat a inspirovat se naším know-how, a my se jim samozřejmě snažíme vycházet vstříc. Po konzultaci s vedením škol, kde doučování probíhá, a s rodiči dětí, které je navštěvují, umožňujeme zájemcům návštěvu ve třídě. V ideálním případě se je snažíme zapojit přímo do výuky – považujeme to za přínos pro všechny zúčastněné strany a rádi předáváme své zkušenosti dál.

„Fenk jüü,“ rozléhalo se mnohohlasně po chodbě Základní školy Květnového vítězství. Malí školáci z kroužku skupinového doučování se vesele loučili s návštěvou skupinky studentů sociologie z americké Marymount University. I na ZŠ Chaplinovo náměstí se o den později mluvilo anglicky. Sem se pro změnu přišla podívat různorodá skupina studentů z holandského Tilburgu. Za posledního půl roku se nám povedlo dětem v pražských kroužcích skupinového doučování dopřát již tři hodiny angličtiny s rodilými mluvčími.

Práce, kterou v rámci pražské kanceláře Programů sociální integrace odvádíme, je pro takové návštěvy nevšedním okénkem do světa vzdělávání v Česku. Pro naše děti je to pak mnohokrát první šance setkat se s člověkem, který nemluví takovým jazykem jako jejich rodiče či učitelé. Návštěvy samozřejmě vždy předem schvaluje vedení škol. Máme štěstí, že i jim se líbí nápad vystavit děti zajímavé příležitosti k procvičení cizího jazyka.

Na počátku hodiny v obou skupinách panuje jistá nervozita, netrpělivost. Děti jsou ale zvědavé, a tak se odváží navázat s návštěvníky kontakt, ještě než vysvětlíme první aktivitu. Malá Zuzka už stihla zjistit, že slečna, která jí stojí nejbliž, neumí česky víc než „ahoj“, a snaží se ji naučit další slovíčka. Větší skupinka se shromáždila i kolem mladého návštěvníka, který se na děti směje a jednoduchými anglickými frázemi se představuje. „Hi Jack,“ odpovídají děti. V hodinách pak podle věku a odvahy našich malých školáků volíme skupinové aktivity i aktivity ve dvojicích tak, aby děti měly možnost přirozeně komunikovat – ať už rukama a nohama či jednoduchou angličtinou.

Při hodině v ZŠ Chaplinovo náměstí na Barrandově si děti hrají na novináře. S pomocí jednoduchého slovníčku, mapy, papíru a psacích potřeb mají za úkol zjistit co nejvíce informací o hostu, se kterým je spárovala předchozí hra. Zabodávají prsty do mapy a snaží se vyslovit jména měst, ze kterých jejich noví kamarádi pocházejí. Zopakují si anglicky otázku „Kolik ti je let?“, a rychle přecházejí i na další témata. Terezka, nesmělá drobná holčička, nás překvapí vervou a nadšením, s jakým se pokouší vymýšlet anglické fráze. Usmívá se od ucha k uchu, rozdává několika hostům malé gumičkové náramky, které ráda vyrábí, a po konci doučování se za mnou přibíhá zeptat, kdy přijdou znovu, že se jí to „strašně moc líbilo“. Malý Dan, kterého často ke spolupráci přemlouváme, je plně zaujatý diskuzí o novém filmu Star Wars – jeho americký kamarád viděl ukázky, na které Dan ještě nenarazil. Debata vrcholí, když se kluci shodnou, že Darth Vader už se asi do příběhu nevrátí. Děti se hlásí, když potřebují pomoci se slovíčkem či frází, a dospělí se těší z jejich upřímné snahy.

Pro děti, které docházejí do kroužků skupinového doučování, je školní prostředí bohužel mnohdy zdrojem stresu a zklamání. Jsme proto rádi, když se nám je během doučování podaří nadchnout tak, jak se to stává, třeba když přijde návštěva.

Autor: Karolína Křelinová, koordinátorka podpory vzdělávání

IX. PŘÍLOHY

Všechny dokumenty v tištěné podobě podepisované s dobrovolníky nebo klienty jsou opatřeny odpovídajícími projektovými logy v souladu s požadovanou publicitou.

Příloha 1 /

Otázky pro rozhovor se zájemcem o dobrovolnictví:

Proč máte zájem dělat dobrovolnickou práci a proč konkrétně tuto?

Co očekáváte od dobrovolnické služby?

Jaká je vaše představa o tom, s kým pracujeme?

Už jste někdy někoho doučoval/a?

Jaké máte zkušenosti s prací s dětmi?

Který z předmětů jste ve škole měl/a nejradši a proč?

Co byste v rámci doučování hodnotil/a jako úspěch?

Jaký význam, smysl v doučování znevýhodněných dětí vidíte?

Proč dítě nedoučují sami rodiče?

Je učitel součástí doučování?

Může učitel dítěte pomoci při doučování? Jak?

Co budete dělat v případě, že vaše názory budou v rozporu s názory rodičů dítěte?

Jak byste reagoval/a v situaci, kdy vás rodina klienta poprosí o půjčení peněz? Finanční situace rodiny je dost špatná a rodina slibuje, že vše hned příští týden vrátí.

Co si myslíte o tom, že dítěti, které doučujete, třídní učitelka opakovaně doporučuje přejít na ZŠ praktickou a rodina není v zásadě proti?

Jak zareagujete, když vám v rodině nabídnou za doučování jídlo/peníze?

Šla byste místo mámy na třídní schůzky, když vás o to požádá, protože s učiteli nemá dobré vztahy a tomu, co jí tam říkají, nerozumí?

Jaký jste měl/a v posledním roce nejpozitivnější zážitek?

Co vám přijde v životě smysluplné?

Jak by vypadal váš ideální den?

Kde se vidíte za 10 let?

Co pro vás znamená úspěch?

Jak trávíte volný čas?

Kdybyste mohl/a udělat jednu jakoukoliv změnu, jaká by to byla?

Kdybyste měl/a 10 milionů, co byste s nimi udělal/a?

Příloha 2 /

Dotazník pro zájemce o doučování:

Dotazník pro zájemce o doučování osob ze sociálně znevýhodněného prostředí

Jméno, příjmení:

Rok narození:

Telefon:

E-mail:

Zaměstnání/škola:

Předchozí zkušenosti (s doučováním, s neziskovým sektorem atd.):

Lokalita, kde bydlím/pracuji:

Předměty, které bych rád/a doučoval/a:

Předměty, které si netroufám doučovat:

Věk dítěte, které bych preferoval/a doučovat (1. stupeň, 2. stupeň, SŠ):

Jiné dovednosti, které můžu/chci nabídnout:

Moje předběžné časové možnosti:

PO

ÚT

ST

ČT

jiné

☐ **Chci být zařazen/a do mailing listu ČvT a dostávat informace o pravidelných aktivitách.**

Smlouva o dobrovolnické činnosti:

Smluvní strany:

Název organizace:

Adresa:

IČ:

Zastoupená

(dále jen „organizace“)

a

paní/slečna/pan:

rodné číslo:

trvalé bydliště:

(dále jen „dobrovolník“)

uzavírají tuto smlouvu o dobrovolnické činnosti:

Článek I.

Předmět smlouvy

Předmětem smlouvy je závazek organizace umožnit dobrovolníkovi za níže stanovených podmínek dobrovolnickou činnost pro její vlastní potřebu na straně jedné a závazek dobrovolníka vykonávat tuto činnost svědomitě, pečlivě a bez nároku na odměnu na straně druhé.

Článek II.

Podmínky výkonu dobrovolnické činnosti

1. Dobrovolník bude vykonávat dobrovolnickou činnost od do
2. Místem výkonu dobrovolnické činnosti je Praha.
3. Dobrovolník bude pověřen následujícími činnostmi: doučování.
4. Ubytování a stravování po dobu výkonu dobrovolnické činnosti si dobrovolník zajišťuje na vlastní náklady.
5. Dobrovolník se zavazuje k účasti na předvstupní přípravě pořádané organizací a organizace se zavazuje tuto přípravu dobrovolníkovi poskytnout včetně informování dobrovolníka o možných rizicích spojených s výkonem dobrovolnické činnosti, která by mohla ohrozit jeho život nebo zdraví.
6. Smluvní strany se dohodly v následujících otázkách takto:
 - Náhradu výdajů spojených s nezbytnou přípravou dobrovolníka k výkonu činnosti dle této smlouvy ponese organizace.
 - Organizace poskytne dobrovolníkovi náhradu cestovních výdajů za cesty z do a zpět; takto vynaložené výdaje je dobrovolník povinen organizaci prokázat předáním originálů cestovních dokladů; náhrada výdajů bude dobrovolníkovi vyplácena
 - Pracovní doba dobrovolníka je stanovena na dní v týdnu, hodin denně.
 - Podmínky pro udělení volna jsou vlastní žádost dobrovolníka a souhlas osoby dohlížející za organizaci na činnost dobrovolníka.
 - Výkon dobrovolnické činnosti může kterákoliv ze stran předčasně ukončit písemnou výpovědí bez uvedení důvodu účinnou ke dni doručení druhé smluvní straně.
7. Dobrovolník bere na vědomí, že touto smlouvou se nezakládá výkon dobrovolnické služby podle zákona č. 198/2002 Sb. V té souvislosti si je vědom toho, že po dobu činnosti dle této smlouvy za něj stát neplatí pojistné na veřejné zdravotní pojištění ani jiné pojištění a že příjem (náhrada cestovních výdajů) získaný na základě této smlouvy může podléhat daňové povinnosti.
8. Dobrovolník je povinen podle pokynů organizace konat osobně, řádně a svědomitě práce mu přidělené podle této smlouvy ve stanovené pracovní době, řídit se pokyny svých nadřízených a vnitřními předpisy vydanými organizací, předpisy o ochraně zdraví při práci a protipožárními předpisy, které se vztahují k práci jím vykonávané, a dodržovat kázeň. Dobrovolník je povinen dodržovat pracovní řád a další vnitřní předpisy organizace, a to zejména vnitřní předpisy vydané organizací k zamezení korupce a k jejímu odhalování. Dobrovolník je dále povinen dodržovat interní předpisy a pokyny platné v rámci jednotlivých sekcí organizace, které se na něj s ohledem na jeho pracovní zařazení vztahují a s nimiž byl seznámen. Dobrovolník se zavazuje při své práci dodržovat etické standardy respektované a prosazované organizací.

Článek III.

Závěrečná ustanovení

1. Organizace prohlašuje, že uzavřela pojistnou smlouvu kryjící odpovědnost za škodu na majetku nebo zdraví, kterou dobrovolník při výkonu dobrovolnické činnosti způsobí z nedbalosti sám nebo která mu bude při výkonu dobrovolnické činnosti způsobena.
2. V otázkách touto smlouvou výslovně neupravených se strany řídí příslušnými ustanoveními zákona č. 89/2012 Sb. (občanský zákoník), v platném znění.
3. Veškeré změny a dodatky k této smlouvě vyžadují písemnou formu.
4. Smluvní strany prohlašují, že tuto smlouvu uzavřely svobodně a vážně, a na důkaz toho připojují vlastnoruční podpisy.

V Praze dne

.....
za společnost

.....
dobrovolný pracovník

Dohoda o mlčenlivosti:

Účastníci dohody:

Název organizace:

Adresa:

IČ:

Zastoupená

(dále jen „společnost“)

a

Jméno:

Trvale bytem:

R.č.:

(dále jen „dobrovolník“)

I.

Dobrovolník je povinen zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozví při výkonu činnosti pro společnost nebo v souvislosti s tímto výkonem a které se jakkoliv týkají klientů nebo jiných osob, pokud tyto informace týkající se jiných osob mají nějaký vztah k činnosti, kterou bude dobrovolník vykonávat.

II.

Mlčenlivost se nevztahuje na poskytování údajů obecného statistického charakteru, pokud tyto údaje nelze ztotožnit s konkrétními osobami.

III.

Mlčenlivost se nevztahuje na sdělování informací v nezbytné míře zaměstnancům či jiným pracovníkům společnosti, pokud je takový postup nezbytný pro plnění úkolů uložených společností a za předpokladu, že tyto osoby jsou vázány obdobnou mlčenlivostí, jaká je upravena v této dohodě.

IV.

Mlčenlivostí není dobrovolník vázán v rozsahu nezbytném pro řízení před soudem nebo jiným orgánem, je-li předmětem řízení spor mezi ním a klientem nebo jeho právním zástupcem, popřípadě mezi klientem a společností. Povinností mlčenlivosti není dotčena zákonem uložená povinnost přikazít spáchání trestného činu nebo jiné zákonné závazky, které nemohou být omezeny touto smlouvou.

V.

Mlčenlivost podle této dohody trvá i po skončení výkonu činnosti dobrovolného pracovníka pro společnost, a to neomezeně a ve stejném rozsahu.

VI.

Dobrovolný pracovník se zároveň zavazuje jednat při výkonu své dobrovolnické práce v souladu s tímto **etickým kodexem dobrovolníka**:

1. jednat s klientem čestně a své poslání plnit svědomitě a pilně bez ohledu na věk, etnickou či národnostní příslušnost, pohlaví, sexuální orientaci či sociální zaopatřenost klienta;
2. nezasahovat do života svého klienta či jeho rodiny jinak než vzhledem ke svému poslání, což je vzdělávání klienta;
3. nepůjčovat peníze ani svému klientovi, ani jeho rodinným příslušníkům, ani lidem z jejich okolí; zároveň žádné peníze nepřijmout;
4. nebrat od svého klienta ani jeho rodiny žádné dokumenty či jiné oficiální listiny;
5. pokud se dobrovolník při výkonu své činnosti i mimo ni seznámí s problematickou situací nebo s konkrétním problémem rodiny svého klienta, musí toto oznámit svému koordinátorovi, který věc předá odpovědným organizacím a rozhodne, jak ve věci dále pokračovat;
6. pamatovat na to, že dobrovolník je součástí většího týmu a že jeho neetické, nečestné či nespravedlivé jednání by mohlo poškodit celý tento tým;
7. účastnit se na supervizích za účelem zkvalitnění své práce; aktivně konzultovat svou práci s koordinátorem.

VII.

Dobrovolný/á pracovník/pracovnice tímto prohlašuje, že v minulosti nebyl/a pravomocně odsouzen/a pro trestný čin a že v době uzavření této dohody není proti němu/ní vedeno trestní řízení.

Dobrovolný/á pracovník/pracovnice dále prohlašuje, že byl/a v rámci programu seznámen/a s prevencí infekčních nemocí.

VIII.

Mlčenlivosti může být dobrovolný pracovník zbaven pouze statutárním orgánem společnosti nebo klientem podle toho, čeho se skutečnost vázaná povinností mlčenlivosti týká.

IX.

Tato dohoda se činí ve dvojím vyhotovení, pro každou stranu po jednom.

V Praze dne

.....
za společnost

.....
dobrovolný pracovník

Podmínky spolupráce

Jmenuji se datum narození

a přeji si spolupracovat s, koordinátorem
společnosti, se sídlem, na řešení své situace.

Telefon na koordinátora programu:

Telefon na klienta:

Využívání služby se týká dítěte:

Jméno a datum narození:

Bydliště:

Vím, že mohu využít:

- Individuální doučování dítěte – pomoc při mimoškolním vzdělávání mého dítěte prostřednictvím dobrovolníka, zprostředkování domácí přípravy dítěte do školy
- Asistenci a poradenství v oblasti vzdělávání – zprostředkování informací, které jsou důležité pro výchovu a vzdělávání mých dětí, doprovod do vzdělávacích institucí, pomoc při jednání s těmito institucemi, doporučení dalších služeb
- Volnočasové aktivity pro děti – zprostředkování nabídky služeb podporujících smysluplné trávení volného času dětí
- Výjezdové a pobytové programy pro děti – v případě možností organizace a dostatečného zájmu

Povinnosti klienta:

V případě individuálního doučování dítěte se zavazuji:

- neklást překážky pravidelnému vstupu dobrovolníka do domácnosti v dohodnutém rozsahu a dohlédnout na přítomnost doučovaného dítěte v čase schůzky
- být přítomen (přítomna) u pravidelného individuálního doučování, případně zajistit přítomnost jiného dospělého člena rodiny
- zajistit potřebný prostor a klidné prostředí ve své domácnosti k mimoškolní přípravě dítěte
- poskytovat doučujícímu dobrovolníkovi potřebnou součinnost při mimoškolní přípravě svého dítěte/dětí
- s pomocí koordinátora stanovit cíle pro spolupráci, které budou přílohou této dohody, a aktivně se snažit o jejich naplnění
- odpadlé doučování oznámit koordinátorovi minimálně s jednodenním předstihem
- dohodnuté doučování rušit pouze ze závažných důvodů
- svým podpisem zároveň stvrzuji, že ostatní dospělí členové domácnosti jsou obeznamenáni a souhlasí se vstupem dobrovolníka do domácnosti v dohodnutém rozsahu a čase

V případě asistence a poradenství v oblasti vzdělávání se zavazují:

- aktivně spolupracovat s pracovníkem společnosti, na řešení zakázek v oblasti vzdělávání a výchovy dětí dané rodiny
- dodržovat a naplňovat dohody, které s koordinátorem uzavřu
- chodit včas na domluvené konzultace a setkání, případně se včas omluvit

V případě volnočasových aktivit:

Bude uzavřena zvláštní dohoda.

V případě výjezdových a pobytových programů:

Bude uzavřena zvláštní dohoda.

Podmínky ukončení spolupráce:

Společnost, může ukončit spolupráci s klientem v případě, že

- klient nedodržuje povinnosti stanovené touto dohodou
- klient nezajistí odpovídající školní docházku doučovaného dítěte
- klient úspěšně naplnil stanovené cíle spolupráce, které jsou přílohou této dohody

Klient může ukončit spolupráci se společností kdykoliv a bez uvedení důvodu.

Vím, že mohu oslovit: ředitele pobočky, případně koordinátorku služeb, a on/a vyřídí moje stížnosti, případně mi odpoví na další otázky ohledně spolupráce. Vím o dalších způsobech podávání stížností.

Souhlas s pořizováním fotodokumentace:

Souhlasím – nesouhlasím s tím, aby byly během aktivit koordinátorem programu pořizovány dokumentační fotografie činnosti nebo výsledků činnosti a aby tyto fotografie organizace použila při dokumentaci svojí práce donátorovi a při prezentaci činnosti společnosti (např. na webových stránkách společnosti). Vím, že tento souhlas mohu vzít kdykoliv zpět a požadovat stažení jednotlivých fotografií, na nichž jsem já nebo moje dítě.

Souhlas s návštěvami ve škole:

Souhlasím – nesouhlasím s tím, aby koordinátor docházel do školy, kterou navštěvuje moje dítě, a tam v zájmu mého dítěte vyjednával, případně předával informace o obsahu doučování.

Informace o programu a souhlas se zpracováním osobních a citlivých osobních údajů:

Dostal/a jsem základní informace o tomto programu (práva klienta):

Vím, že koordinátor programu a dobrovolník budou vést elektronický záznam z každého doučování, případně našeho společného jednání. Vím, že mám právo do těchto záznamů nahlížet a vyjadřovat se k informacím v nich obsažených. Vím, že k informacím z tohoto spisu mají přístup pouze nadřízený výše uvedeného pracovníka a správce databáze klientských spisů a že tyto informace nemohou být poskytovány dalším

osobám bez mého souhlasu (vyjma zákonných povinností poskytovatele). Vím, že některé údaje mohou být statisticky zpracovány bez uvedení mého jména. Vím, že poskytované služby neplatím a mohu se kdykoliv rozhodnout ukončit spolupráci bez uvedení důvodu. Vím, kdy koordinátor programu může ukončit spolupráci s mojí osobou. Byl/a jsem informován/a o přibližné době trvání spolupráce s koordinátorem programu

Udělují tímto ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, výslovný informovaný souhlas společnosti, se sídlem pro evidenci, archivaci a statistické zpracování mých osobních i citlivých osobních údajů (například rodinné poměry, věk, vzdělání, zdravotní stav, majetkové poměry, odsouzení za trestné činy, sociální dovednosti), jakož i osobních a citlivých údajů týkajících se dítěte, v rozsahu nezbytném pro spolupráci s pracovníky společnosti, a pro potřeby kontroly ze strany donátorů po dobu trvání této spolupráce a dále po dobu nejdéle deseti let.

Byl/a jsem poučen/a o svých právech dle ust. § 12 a 21 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

Tato dohoda je platná pro školní rok, ve kterém byla uzavřena. V případě pokračující spolupráce bude pro následující školní rok podepsána dohoda nová.

V Praze dne

.....
za společnost

.....
klient

Evaluace doučování - DOTAZNÍK PRO VYUČUJÍCÍ

Společným cílem spolupráce nás všech (dítěte, rodičů, učitele, dobrovolníka, koordinátora) je lepší motivace, dovednosti, znalosti a známky dítěte. Informace z tohoto dotazníku pomohou zlepšit efektivitu naší spolupráce tím, že budeme lépe vědět, na co se máme zaměřit.

Prosím ohodnoťte vývoj za uplynulý půlrok. ↓↓ znamená, že se dítě v dané oblasti velmi zhoršilo, ↓ znamená zhoršení, O znamená setrvalý stav, ↑ zlepšení, ↑↑ výrazné zlepšení. Pokud chcete, připojte slovní komentář. Děkujeme.

Jméno dítěte:

Třída:

Jméno vyučujícího:

Jméno dobrovolníka:

Doučované předměty:

Datum vyplnění dotazníku:

Konkrétní znalosti a dovednosti dítěte, na které se má podle Vás doučování zaměřit:

Co dítěti zejména jde? V čem je zvlášť dobré? Za co dítě chválíte?

V jakých oblastech mělo doučování a přítomnost dobrovolníka a koordinátora v rodině podle Vás pozitivní vliv? Napište podle sebe nebo zaškrtněte ve výběru vpravo.

Známky
Práce v hodině
Domácí příprava (učení)
Docházka a pozdní příchody
Účast na školních aktivitách
Motivace dítěte
Chování dítěte v kolektivu
Domácí úkoly
Komunikace s rodiči

Ohodnoťte prosím současnou situaci v následujících oblastech známkami. 1 je nejlepší, 5 nejhorší. Zároveň prosím ohodnoťte vývoj za uplynulý půlrok. ↓↓ znamená, že se dítě v dané oblasti velmi zhoršilo, ↓ znamená zhoršení, O znamená setrvalý stav, ↑ zlepšení, ↑↑ výrazné zlepšení. Pokud chcete, připojte slovní komentář. Děkujeme.

Práce dítěte v hodině Poznámka:	1 - 2 - 3 - 4 - 5	↓↓ - ↓ - O - ↑ - ↑↑
Chování dítěte ve třídě/v kolektivu Poznámka:	1 - 2 - 3 - 4 - 5	↓↓ - ↓ - O - ↑ - ↑↑
Docházka a pozdní příchody, omlouvání Poznámka:	1 - 2 - 3 - 4 - 5	↓↓ - ↓ - O - ↑ - ↑↑
Doplňování látky v případě absence Poznámka:	1 - 2 - 3 - 4 - 5	↓↓ - ↓ - O - ↑ - ↑↑
Domácí úkoly a pomůcky Poznámka:	1 - 2 - 3 - 4 - 5	↓↓ - ↓ - O - ↑ - ↑↑
Domácí příprava - učení a procvičování Poznámka:	1 - 2 - 3 - 4 - 5	↓↓ - ↓ - O - ↑ - ↑↑
Komunikace s rodiči dítěte Poznámka:	1 - 2 - 3 - 4 - 5	↓↓ - ↓ - O - ↑ - ↑↑
Účast na školních aktivitách, akcích Poznámka:	1 - 2 - 3 - 4 - 5	↓↓ - ↓ - O - ↑ - ↑↑

DĚKUJEME ZA VYPLNĚNÍ DOTAZNÍKU!